

Sipoon kunnan vastine valtuustoaloitteeseen

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että:

1. Sipoon perusopetuksessa matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö kielletään koko koulupäivän ajaksi yhtenäisillä koulujen järjestyssäännöillä. Poikkeuksen muodostavat laitteen käyttö oppimisen tukivälineenä tai oppilaan terveydentilaan liittyvän syyn vuoksi. Järjestyssääntöjen rikkominen sanktioidaan esimerkiksi rehtorin puhuttelulla. Järjestyssääntöjen valmistelussa osallistetaan oppilaat, oppilaskunnat sekä vanhemmat ja vanhempainyhdistykset ja nuorisovaltuusto.

2. Sipoon kunta antaa Aivoliiton kansalliset suositukset älylaitteiden käytöstä lapsille, nuorille ja huoltajille vapaa-ajalla hyvinvoinnin edistämiseksi. Suositukset jalkautetaan käyttöön yhteistyössä vanhempien ja vanhempainyhdistysten, oppilaskuntien ja nuorisovaltuuston kanssa. Älylaitteiden käyttöä vapaa-ajalla koskevat suositukset viedään osaksi ns. Sipoon mallin vanhempainsopimusta.

3. Sipoon kunta käynnistää yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja muiden alueen kuntien kanssa hankkeen, jossa Aivoliiton suositukset jalkautetaan konkreettiseksi osaksi hyvinvointialueen lasten ja nuorten psykososiaalisia palveluja, neuvolapalveluita ja oppilashuollon palveluja sekä valmistellaan malli haitalliseen käyttöön puuttumiseksi.

4. Suositukset ja niiden jalkauttaminen viedään osaksi alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä.

Sipoon kunnan toimenpiteet aloitteessa esitettyjen ehdotusten toteuttamiseksi

Aloitteessa ehdotetaan, että Sipoon perusopetuksessa matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö kielletään koko koulupäivän ajaksi yhtenäisillä koulujen järjestyssäännöillä.

Eduskunta on hyväksynyt uuden mobiililainsäädännön 30.4.2025. Sipoon koulutuksen toimialalla on laadittu yhtenäinen ohjeistus mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä kouluilla. Ohjeistus on astunut voimaan 1.8.2025. Ohjeistuksen tarkoituksena on tukea oppimista, työrauhaa ja keskittymistä, edistää turvallista ja viihtyisää oppimisympäristöä sekä ohjata vastuulliseen mobiililaitteiden käyttöön. Samalla huomioidaan oppilaiden yksilölliset tarpeet, kuten mobiililaitteiden käyttötarve terveydellisistä syistä tai oppimisen apuvälineenä.

Lain mukaan Suomessa oppilaat eivät lähtökohtaisesti saa käyttää mobiililaitteita ilman opettajan tai rehtorin lupaa oppituntien aikana. Sipoossa on lisäksi linjattu, että mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan myös välitunneilla, retkillä ja ruokailun aikana. Opetushallitus suosittelee myös tätä. 1.8.2025 alkaen Sipoon kouluissa noudatetaan edellä mainittua oppituntia koskevaa lakia, sekä seuraavaa:

- 1.–9. luokkien oppilaat eivät käytä ollenkaan mobiililaitteita koulupäivän aikana.
- Kukin koulu linjaa järjestyssäännöissä mobiililaitteen säilytyksestä koulupäivän aikana ja seuraamuksista sääntörikkomuksiin mobiililaitteiden käytössä.

Laitteiden käyttö on sallittua seuraavissa tilanteissa opettajan tai rehtorin luvalla:

- oppimistarkoituksessa opettajan luvalla
- välttämättömien, kiireellisten asioiden hoitoon opettajan luvalla
- henkilökohtaiseen terveydenhoitoon rehtorin luvalla
- apuvälineenä esimerkiksi kommunikoinnissa rehtorin luvalla

Sipoon kunnassa on otettu käyttöön vanhempainsopimus kaikilla perusopetuksen kouluilla 1.8.2025. Sopimuksen tavoitteena on vahvistaa koulun ja huoltajien välistä yhteistyötä. Jo nyt sopimuksessa on yhtenä kohtana, että koulun opetussuunnitelma, yhdenvertaisuussuunnitelma ja järjestyssäännöt ovat selkeät ja huoltaja on tutustunut niihin. Vanhempainsopimuksessa on myös lyhyesti kuvattu mobiililaitteiden käyttöä koskevat linjaukset koulupäivien aikana.

Vanhempainsopimuksella varmistetaan, että huoltajat tietävät, mistä löytyy koulun järjestyssäännöt. Sopimuksessa varmistetaan myös huoltajan sitoutuminen kunnioittavaan ja toisia arvostavaan vuorovaikutukseen koulun kanssa. Tämä tukee lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista parhaalla mahdollisella tavalla.

Yhteistyö Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa

Aloitteessa ehdotettiin Sipoon kunnan käynnistävän hankkeen yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja muiden alueen kuntien kanssa. Hanke ei ole tällä hetkellä realistisesti toteutumassa.

Hyvinvointialue laatii oman alueellisen hyvinvointisuunnitelman, kunta ei voi sitä tehdä. Kunta voi olla mukana jalkauttamassa suosituksia. Sipoon kunta välittää hyvinvointialueelle tiedon mobiililaitteiden terveysvaikutusten huomioimisesta. Kunta ei voi järjestää hyvinvointialueen palveluja. Aloitteen toimenpide-ehdotuksia on käsitelty kunnan toimialojen yhteisessä LANU-ryhmässä (Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen ryhmä), jossa on myös mm. poliisin, Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja seurakunnan edustus.

Yhteenveto

Näillä yllä kuvatuilla toimilla Sipoon koulutuksen toimiala pyrkii vastaamaan valtuutettujen kanssa jaettuun huoleen mobiililaitteiden käytön haittavaikutuksien minimoimisesta kouluissa ja vapaa-ajalla.

Liitteet:

Aivoliiton kansalliset suositukset älylaitteiden käytöstä

[lasten_ja_nuorten_aivojen_kehitys_ja_alypuhelimet.pdf](#)